

Psalmus. CXVI.

quod redditur gratum: si de pace atque in pace reddatur. Qui autem filij huius ancille non sunt: bellum potius quam pacem amauerunt. Ne quis autem existimet atria domus domini: et omnem populum eius iudeos significari: quia ita clausit iste psalmus ut diceret: In medio tui hierusalem: cuius nomine carnales israelite gloriantur. Audi sequentem psalmum: qui quatuor versiculis continetur.

Explicit Tractatus de ps. CXV.

Incipit Tractatus de ps. CXVI.

Expositio psalmi.

Laudate dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi. Hec sunt atria domus domini: ille omnis populus eius: hec vera hierusalem. Audiatur magis illi qui huius civitatis filij esse noluerunt: cum se ab omnium gentium communione pecciderunt. **Omni confirmata est super nos misericordia eius: et veritas domini manet in eternum.**

Hec sunt duo illa: misericordia et veritas: que in centesimo tertio decimo psalmo memorie commendanda commoni. Confirmata est autem super nos misericordia domini: cum eius nomini pro quod liberati sumus inimicorum gentium rabida ora cesserunt: et veritas domini manet in eternum: siue in eis que promittit iustis: siue in eis que minatus est impijs.

Explicit Tractatus de ps. CXVI.

Incipit Tractatus de ps. CXVII.

Prefatio.

Aldium fratres admonentes nos atque hortantes spiritus sanctus: ut sacrificium confessionis offeramus deo. Confessio autem vel laudis eius est: vel peccatorum nostrorum. Et illa quidem confessio qua peccata nostra deo confitemur: omnibus nota est: ita ut hanc solam dici confessionem in scripturis sanctis minus erudita estimet multitudo. Nam ubi hoc verbum lectoris ore sonuerit: continuo strepitus pius pectora tudentium consequitur. Sed debet advertere quomodo dictum sit in alio psalmo: Quoniam ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei. In voce exultationis et confessionis soni festiuitate celebrantur. Hic enim certe manifestum est voce confessionis et sonum: non ad merorem penitentiae: sed ad leticiam festiuitatis celeberrime pertinere. Aut si de tam manifesto testimonio quisque adhuc dubitat: quid dicitur est ad illud quod in ecclesiastico scriptum est: Benedicite dominum omnia opera ipsius: date nomini ipsius magnificentiam: et confitemini

Psalmus. CXVII.

in laudem ipsius in canticis labiorum et in citharis: et sic dicet in confessione: quoniam omnia opera domini bona nimis. Hic certe nullus vel tardissimus ambigit confessionem in dei laudibus poni: nisi forte tanta est in cuiusque mente pueritas: ut dicere audeat etiam ipsum dominum Iesum christum peccata sua patri esse confessum. Quod si aliquis impius propter nomen confessionis temptaret obijcere: facillime refelleretur ipsa contextione verborum. Sic enim loquitur: Confiteor inquit tibi pater domine celi et terre: quod abscondisti hec a sapientibus et prudentibus: et reuelasti ea paruulis: ita pater quoniam sic placitum fuit coram te. Quis non eum intelligat in laude patris hec dicere: Quis non videat istam confessionem non ad dolorem cordis: sed ad gaudium pertinere: cum etiam precesserit euangelista dicens: In ipsa hora exultavit in spiritu sancto et dixit: confiteor tibi pater: Quapropter carissimi quoniam nullo modo est omnino dubitandum tot congruentibus testimonijs: quorum similia in scripturis per vos ipsos potestis advertere: non tamen in peccatis: sed et in laudibus dei: confessionem diuinis litteris solere nominari. Quid congruentius in hoc psalmo quando Alleluia cantamus: quod est laudate dominum: nos admoneri intelligimus cum audimus:

Expositio psalmi.

Confitemini domino: Quod id ipsum scilicet ut laudemus deum: Non potuit laus dei breuius explicari quam ut diceretur: Quoniam bonus est: Quid sit gradus ista breuitate non video: cum ita sit proprius deo quod bonus est: ut a quodam compellatus ipse filius dei cum audiret: magister bone: ab eo scilicet quod carne eius intus et diuinitatis plenitudine non intelligens: solus hominem arbitrabatur: responderet: quid me interrogas de bono: Nemo bonus nisi vnus deus. Quid est aliud dicere: si me bonum vis appellare intellige et deum. Sed quoniam proloquor in pronuntiatione futurorum liberato ab omni labore et captiuitate peregrinationis: et ab omni promixtione iniquorum quod ei pro gratia dei prestatum est: non solum non retribuētis mala pro malis: sed etiam retribuētis bona pro malis: conuentissime adiunctum est. **Quoniam in seculum misericordia eius. Dicat autem dominus israel quoniam bonus: quoniam in seculo misericordia eius. Dicat autem domus aaron: quoniam in seculo misericordia eius. Dicat nunc omnes qui timeant dominum: quoniam in seculo misericordia eius. Recognite**

Alia fra. t nūc. t nō habet. Alia fra. t nūc.

Alia fra. t nō habet.

scitis credo carissimi que sit domus israel: que sit domus Aaron: et quonia vtrique sunt timentes dominum. Ipsi enim sunt pusilli cum magnis: iam in alio psalmo bene insinuati cordibus vestris: Quorum numero nos omnes i eius gratia qui bonus est: et in seculum misericordia eius sociatos esse gaudeamus: quonia exauditi sunt qui dixerunt: Adhuc dominus super vos: et super filios vestros ut israelitis in christum credentibus ex quorum numero sunt apostoli preses nostri: et ad eminentiam profectorum: et ad obedientiam paruulorum adiungeret numerum gentium: ut dicamus: omnes facti unum in christo: facti unus grex sub pastore uno: et corpus illius capitis tanquam unus homo dicamus. **In tribulatione inuocaui dominum: et exaudivit me in latitudine.** Angustia nostre tribulationis finitur. Latitudo autem quo transimus: non habet terminum: Quis enim accusabit aduersus electos dei? **Dominus mihi adiutor est: non timebo quod faciat mihi homo.** Sed nam quid homines solos habet inimicos ecclesia: Quid est homo carni et sanguini deditus: nisi caro et sanguis: Sed ait apostolus: Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem: sed aduersus principes et rectores mundi tenebrarum harum: id est rectores iniquorum mundum istum diligentius: et propterea tenebrarum: quia et nos sumus aliqui tenebre: nunc autem lux in domino. Aduersus spiritualia inquit nequicie in celestibus: id est diabolum et angelos eius: quem diabolum alio loco dicit: principem potestatis aeris huius. Audi ergo quod sequitur: **Dominus mihi adiutor: et ego despiciam inimicos meos.** Quod quilibet genere inimici exurgant: siue ex numero malorum hominum: siue ex numero malorum angelorum: in domini adiutorio despicientem cui confitemur laudem: cui cantamus alleluia. Despectus autem inimicis non sic mihi tanquam bonus homo se amicus opponat: ut in se spem meam iubeat collocari. **Bonum est enim: confidere in domino: quam confidere in homine.** Nec quisquam per quemdam modum dici potest angelus bonus: sic a me cogitet: ut in eo sperare debeam. Nemo enim bonus nisi solus deus. Et cum videntur adiuuare homo vel angelus: cum hoc vera dilectione faciunt: ille pro eos facit qui eos pro modo eorum bonos fecit. **Bonum est ergo: sperare in domino: quam sperare in principibus.** Nam et angeli dicti

Alia lra.
t dicit
t dicit.

Alia lra
t non habet.

sunt principes: sicut in Daniele legimus: Michael princeps vester. **Oes gentes circumdederunt me: et in nomine domini ultus sum eos.** **Circumdantes circumdederunt me: et in nomine domini ultus sum eos.** Quod ait: Omnes gentes circumdederunt me: et in nomine domini ultus sum eos: significat ecclesie labores atque victoriam. Sed quasi causa quereret: vnde tanta mala superare potuerit: respectus est ad exemplum: Et dixit quid primo passa sit in capite suo addendo quod sequitur: Circumdantes circumdederunt me. Et ubi ibi non repetitum est: omnes gentes: quod a iudeis solis factum est. Et in nomine domini ultus sum eos: quia et illic ipse pius populus quod est corpus christi persecutores senserat: de cuius genere caro illa suscepta est: pro quo factum est: quicquid ab illa interiore diuinitate pro exteriori carne virtute immortaliter factum est. **Circumdederunt me sicut apes fauim: et exarserunt sicut ignis in spinis: et in nomine domini ultus sum eos.** Hic iam ex ordine gestarum rerum etiam verborum ordo contextus. Nam ipsum dominum caput ecclesie: recte accipimus circumdatum a persecutoribus: sicut circumdant apes fauim. Quid enim ab ignorantibus gestum sit: mystica subtilitate spiritus sanctus loquitur. Vel quippe apes operantur in fauis. Nescientes autem persecutores domini fecerunt eis nobis in passione dulcior: ut gustemus et videamus quod suavis est dominus: qui mortuus est propter delicta nostra: et resurrexit propter iustificationem nostram. Nam vero quod sequitur: et exarserunt velut ignis in spinis: in eis corpore: hoc est in populo vbius diffuso melius intelligitur: quem circumdederunt omnes gentes: cum sit collectus de omnibus gentibus. Exarserunt quippe velut ignis in spinis: quasi peccatrice carne atque huius mortalitate vite molestissimas concupiscentias persecutionis incendio cremauerunt. Et in nomine inquit domini ultus sum eos. Sive quod et ipsi malicia quam in eis iustos persequerentur extincta christiano populo sociati sunt. Sive quod ceteri eorum qui preterierunt hoc tempore vocantis misericordiam: veritatem iudicantis in fine sensuri sunt. **Tanquam cumulus arene impulsus in ut cadere: et dominus suscepit me.** Quis enim esset ita magna multitudo credentium quasi arene innumerabili concupanda: et in vna societate tanquam in cumulo ducta: tanquam quod est homo nisi quod memor es eius: Non dixit abundantiam numeri mei. Numerus gentium superare non valuit: sed dominus inquit suscepit me.

Alia lra.
t circumdederunt

Alia lra
t non habet

Alia lra.
t impulsus sum vi

Multitudine ergo fidelium in unitate fidei simul habitantem: persecutio gentium quo impelleret ut deiceret non habebat quando in eum creditum est: qui et singulos et omnes ubique suscipiet: quia eis invocantibus nusquam deesse potuisset. **Fortitudo mea et laudatio mea dominus: et factus est mihi in salutem.** Qui ergo cadunt cum impelluntur: nisi qui sua sibi fortitudinis sibi voluit esse laudatio? Nullus quippe in certamine cadit: nisi cuius fortitudinis laudatio cadit. Quia propter cuius fortitudo et laudatio est dominus: tamen non cadit quod non cadit dominus. Et ideo eis factus est in salutem: non quia ipse aliquid factus est quod ante non erat: sed quia ipsi cum in eum crederent quod non erant facti sunt: et tamen ipse non sibi: sed illis quod auersis a se non erat: saltem cepit esse conversus. **Vox leticie et salutis in tabernaculis iustorum.** Ubi vocem meroris et exitus putabant esse quod in eorum corpora seuebant. Non enim sentiebant interiora gaudia sanctorum de spe futura. **Ubi et apostolus dicit: Quasi tristes: semper autem gaudentes.** Et iterum: **Non solum autem si etiam gloriamur inquit in tribulationibus.** **Dextera domini fecit virtutem: Quam virtutem dicit: Dextera: inquit: domini exaltauit me.** Magna virtus exaltare humile: deificare mortalem: prebere de infirmitate perfectionem: de subiectione gloriam: de passione victoriam: dare auxilium de tribulatione: ut afflictum vera salus dei patefceret: affligentibus autem vana salus hominis remaneret. Magna habet: Sed quod miraris si aliquid repetat: Audi quod repetat. Non homo se exaltauit: non homo se perfecit: si sibi homo gloriam dedit: non homo vicit: non homo sibi salutem fuit. **Dextera domini fecit virtutem.** **Non moriar sed vivam: et enarrabo opera domini.** At illi stragem funerum ubique facientes: ecclesiam christi mori arbitrabantur. Ecce nunc enarrat opera domini: Ubius christus beatorum martyrum gloria est. Uicit vapulando ferientes: patientes impatientes: diligendo seuentes. **Ubi cur tanta indigna prelit corpore christi: sancta ecclesia: populus in adoptionem: indicet nobis.** **Emendans: inquit: emendauit me dominus: et morti non tradidit me.** Non ergo quicquam viribus suis licuisse arbitretur fremitus impiorum: Non haberet istam potestatem nisi sibi data esset de super. **Sepe filios paterfamilias per nequissimos seruos emendari iubet: cum illis hereditatem: illis comedes preparat. Que est ista hereditas: Auri est: an argenti: an gemarum: an fundorum: amenorumque prediorum: Uide**

qua intret: et cognosce quid sit. **Aperte: inquit: mihi portas iusticie: Ecce audivim' portas: quod est intus: Ingressus: inquit: in eas confitebor domino.** Illa confessio laudis est admirabilis usque ad domum dei: in voce exultationis et confessionis: soni festiuitate celebrantis. **Hec est eterna beatitudo iustorum: quia beati sunt qui inhabitant in domo dei: in secula seculorum laudantes eum.** Sed vide quemadmodum intretur in portas iusticie. **De porte domini: inquit: iusti intrabunt in eas.** Has saltem nemo intrat iniustus: in illa hierusalem que non recipit in circuitum: ubi dicitur: **Canes foris.** Satis sit quod in longinqua peregrinatione mea inhabitavi cum tabernaculis cedari: et cum his qui oderunt pacem eram pacificus. Pertuli usque in finem perurbationem malorum: sed he porte domini: iusti intrabunt in eas. **Confitebor tibi domine quoniam exaudisti me: et factus es mihi in salutem.** Quod sepe ostendit laudis esse ista confessio: non vulnera medico ostendens: sed de precepta sanitate gratias agens. **Spe autem medicus salus est: Ac istum quem dicimus? Lapidem quem reprobauerunt edificantes: Nam: Hic factus est in caput anguli.** Et duos conderet in se in unum novum hominem faciens pacem: et commutaret utrosque in uno corpore deo: circumsionem scilicet et propriam. **A domino factum est tibi: Ad est caput anguli a domino factum est.** Quis enim hoc non esset factus: nisi passus esset: non tamen hoc ab eis a quibus passus est factus est. Nam illi qui edificabant reprobauerunt: sed in eo quod dominus occulte edificabat: fecit in caput anguli quod illi reprobauerunt. **Et est mirabilis in oculis nostris: In oculis interioris hominis: in oculis credentium: sperantium: diligentium: non in oculis carnalibus eorum qui quasi hominem committendo reprobauerunt.** **Hic est dies quem fecit dominus: Meminit iste homo se dixisse in superioribus psalmis: Quoniam inclinavit aurem suam mihi: et in diebus meis inuocavi: dies suos commemorans veteres.** Unde modo dicit: **Hic est dies quem fecit dominus: id est quem mihi salutem dedit.** Hic est dies de quo dixit dominus: **Tempore acceptabili exaudiui te: et in die salutis adiui te: id est dies de quo ille meditator factus est in caput anguli.** **Exultem ergo: et iocundemur in teo.** **Quod domine saluum me fac: o domine bene prosperare.** Iterum vero quod dies salutis est: saluum me fac:

Alia lra. t laus.

Alia lra. ultionis.

Alia lra. narrabo.

Alia lra. stigas ca. uir.

Alia lra. t Dec porta. t cam.

Alia lra. t no habet.

Alia lra. t istud

Alia lra. t mirabile.

Alia lra. t dec. t qua.

Alia lra. t letemur. t ca.

